

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: [redacted], nar. [redacted]
bytem O.-V.,
zastoupen [redacted], advokátem
sídlem [redacted]

proti

žalovanému: **První náměstek policejního prezidenta ve věcech služebního poměru**
sídlem [redacted]

o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 18. 5. 2016, č.j. PPR-34753-9/ČJ-2014-990131,

takto:

- I. Rozhodnutí Prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 18. 5. 2016, č.j. PPR-34753-9/ČJ-2014-990131, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9.800 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku, do rukou [redacted], advokáta.

Odůvodnění

- 1 Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru (dále též „žalovaný“, kterým je obecně označován i správní orgán prvního stupně, pokud rozlišení nemá význam pro samotný text odůvodnění) ze dne 18. 5. 2016, č.j. PPR-34753-9/ČJ-2014-990131 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele Ředitelství služby cizinecké policie ve věcech služebního poměru (dále jen „správní orgán 1. stupně“ nebo též „služební funkcionář“) č.j. 2202/2014 ze dne 16. 10. 2014 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo ve výroku I. rozhodnuto o tom, že žádost žalobce o proplacení neodůvodněně nařizovaných přesčasových hodin za nařizenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle ust. § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), v roce 2011 v rozsahu 56 hodin a v roce 2012 v rozsahu 60 hodin se zamítá, a současně bylo ve výroku II. rozhodnuto o tom, že žádost žalobce o proplacení neodůvodněně nařizovaných přesčasových hodin za nařizenou službu přesčas konanou podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v kalendářním roce od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 a od 1. 1. 2011 do 31. 1. 2011 se též zamítá, neboť došlo k promlčení tohoto nároku, pro jehož uplatnění činí lhůta podle ust. § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru tři roky, přičemž tato lhůta marně uplynula dnem 14. 5. 2014.
- 2 Žalobce v žalobě uvedl, že dne 9. 5. 2014 požádal o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas, nařizenou v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, kterou vykonal v letech 2010 až 2012. Zrekapituloval, že podle odůvodnění napadeného rozhodnutí ke všem přesčasovým službám, které byly žalobci nařizeny v období roku 2011 s 2012, byly dány zákonné podmínky. Jako důkaz o skutečnosti, že byl dán důležitý zájem služby pro nařízení služby přesčas, je uveden výčet činností, které zajišťuje 1. a 2. oddělení Inspektorátu cizinecké policie na mezinárodním letišti v Praze Ruzyni. Současně je uvedeno, že *„Mimo obecného důležitého zájmu bezpečnostního sboru daného zákonem v ustanovení § 201 odst. 1 na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru, lze ze sbora uvedených konkrétních úkolů výkonu služby 1. a 2. oddělení ICP odvodit význam a důležitost výkonu této služby, která musí být zabezpečena řádně a nepřetržitě za všech okolností.“* Dále je v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatováno, že výjimečnost nařizované přesčasové služby *„spočívá na základě skutečností, které vedoucí oddělení ani další funkcionáři ICP nemohou ovlivnit. Jedná se o počet policistů, kteří toho dne, do té které dlouhodobě plánované služby nemohou nastoupit buď z nepředvídatelných osobních důvodů – nemoc, péče o rodinné příslušníky, návštěva lékaře, dárcovství krve, atd., ale i z dalších služebních, rovněž zákonem daných důvodů, kdy sice policista nastoupí do služby, ale z důvodů změn bezpečnostní situace, na které je nutno reagovat, jako např. odvelení do akcí mezinárodního charakteru (Frontex), bezpečnostní akce, či školení, jazyková příprava, které musí nadřazený též akceptovat. (...) V personálním sestavu Ředitelství služby cizinecké policie nejsou a nemohou být zařazeni „záložní policisté“, kteří by byli vycvičeni a vyškoleni zastávat různé funkce a činnosti, kteří by v případě potřeby „zaskakovali“ za policisty, kteří se nemohou z různých zákonných důvodů včetně řádné dovolené, dostavit do plánovaného výkonu služby.“*
- 3 Žalobce je však toho názoru, že stanovisko žalovaného dokazuje pouze tvrzení žalobce, že služba přesčas byla nařizována z důvodu nedostatečné personální obsazenosti obou zmíněných oddělení. Kdyby se totiž skutečně jednalo o výjimečný stav, kdy neočekávané

nepřijde do služby více policistů, nebyla by příslušníkům pravidelně nařizována služba přesčas po dobu několika let. Za neočekávanou nepřítomnost ve službě však podle soudní judikatury nelze považovat případy, kdy je vedoucí příslušník oprávněn o nepřítomnosti příslušníka sám rozhodnout, jako je čerpání dovolené, vyslání na studijní pobyt či náhradní volno, ani běžnou nemocnost a některé další překážky ve službě, které zákon o služebním poměru upravuje.

- 4 Zdůvodnění služby přesčas, jak ji odůvodnil žalovaný, nemůže podle žalobce z pohledu soudní judikatury obstát, byť má žalovaný za to, že dostal požadavku vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu sp.zn. 4 Ads 11 /20123-41 ze dne 23. 5. 2013, kde je uvedeno, že služební funkcionář v přiměřeném rozsahu vymezí konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas, přičemž postačí rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas.
- 5 Podle žalobce však takové odůvodnění, včetně příkladů důvodu nepřítomností příslušníků ve směně, které měly odůvodňovat nařízení služby přesčas v jednotlivých dnech, nelze akceptovat, neboť se nejedná o případy uvedené soudem v citovaném rozsudku. Žalobce dále specifikoval, že například dne 26. 6. 2011 nenastoupilo od služby třicet jedna policistů, z tohoto počtu jich dvacet dva čerpalo dovolenou, jeden byl na školení a tři čerpali ozdravný pobyt. U ostatních šesti příslušníků se nepodařilo zjistit, z jakého důvodu se neúčastnili služby. Žádný takový důvod podle žalobce neumožňuje nařízení služby přesčas podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, neboť k žádné neočekávané situaci nedošlo, žádný výjimečný případ se nestal.
- 6 Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhoval její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a zdůraznil, že výkon žalobcovy služby spočívá v zabezpečení ostrahy a ochrany státní hranice, v kontrole a pasovém odbavení občanů Evropské unie a cizinců ze zemí mimo Evropskou unii, v provádění ochrany civilní letecké dopravy a zabezpečení ochrany veřejného pořádku na celém území letiště. Nepřítomnost každého příslušníka má za následek snížení např. počtu obsazených odbavovacích přepážek a tím prodloužení doby odbavení cestujících, což může v konečném důsledku vést ke zpoždění letů, a kvůli tomu k reálnému nebezpečí ekonomických škod. Právě zájem na zajištění úkolů žalobcova útvaru lze označit za důležitý zájem služby ve smyslu ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Dále žalovaný uvedl, že útvar nemůže mít v záloze desítky příslušníků pro případné nasazení, pro které by neměl při běžném stavu využití. Plány služeb vytváří vedoucí příslušník do 25. dne předchozího kalendářního měsíce, v němž má být služba přesčas vykonávána, tato povinnost plyne z ust. § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Pokud tedy příslušník žádal o určení dovolené po datu 25. předchozího kalendářního měsíce či v měsíci, kdy dovolenou čerpal, jedná se o dovolenou dopředu nepředvídatelnou.
- 7 Z předloženého správního spisu Městský soud v Praze zjistil tyto podstatné skutečnosti.
- 8 Dne 16. 10. 2014 rozhodl ředitel Ředitelství služby cizinecké policie ve věcech služebního poměru prvostupňovým rozhodnutím č.j. 2202/2014 o žalobcově žádosti o doplatek služebního příjmu tak, jak je uvedeno v prvním odstavci odůvodnění tohoto rozsudku. Prvostupňové rozhodnutí odůvodnil tím, že služba přesčas je nařizována v případech, kdy

nelze splnění služebních úkolů či povinností zabezpečit příslušníky v běžném výkonu služby. Skutečnost, že se do služby dostaví méně příslušníků, než je plánovaných systemizovaných služebních míst, anebo že je nutné nasadit více příslušníků z důvodu změny bezpečnostní situace, nemůže být překážkou v plnění úkolů a je nutno nařízením služby přesčas v důležitém zájmu služby eliminovat mimořádně a nenadále vzniklé překážky.

- 9 Dále je v prvostupňovém rozhodnutí uvedeno, že policisté zařazení na Inspektorátu cizinecké policie na mezinárodním letišti Praha Ruzyně se mimo jiné podílí na zabezpečení ochrany vnější hranice Schengenského prostoru v součinnosti s Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (agenturou FRONTEX) a dále na plnění úkolů při ochraně civilního letectví před protiprávními činy. Lze mít za to, že se jedná z hlediska zákona a zákona 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“), o plnění úkolů v důležitém zájmu služby.
- 10 Dále je v prvostupňovém rozhodnutí uveden odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 151/2011-126 ze dne 26.9.2012, dle něž nařídit službu přesčas v důležitém zájmu služby lze též v těch neočekávaných situacích, které příslušníkovi brání ve výkonu služby a lze je zařadit pod ust. § 54 zákona o služebním poměru, přesněji vyjádřeno pod ust. § 201 zákona o služebním poměru. V tomto případě může jít o neočekávanou krátkodobou nepřítomnost příslušníka spočívající v neschopnosti ke službě, dále může jít o služební volno, řádnou dovolenou, studijní volno, ozdravný pobyt. Pokud dojde k souběhu těchto neočekávaných důvodů, lze hovořit o neočekávaném vybočení z normálního průběhu výkonu služby, kdy schází najednou několik příslušníků, za které je nutno zajistit náhradu nařízeným výkonem služby přesčas. Na základě výše uvedeného správní orgán 1. stupně uzavřel, že služba přesčas byla žalobci nařizována v důležitém zájmu služby dle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
- 11 K odvolání žalobce vydal žalovaný dne 18. 5. 2016 napadené rozhodnutí č.j. PPR-34753-9/ČJ-2014-990131, kterým rozhodl o odvolání žalobce tak, že jej zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 11/2013-41 ze dne 23. 5. 2013, z něž podle žalovaného vyplývá, že lze nařizovat práci přesčas v situacích, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle ust. § 53 zákona o služebním poměru, jako kupříkladu již zmíněná momentální indispozice, nepřítomnost některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů, nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny. Podle tohoto rozsudku je třeba v přiměřeném rozsahu vymezit konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období, přičemž postačí alespoň rámcové vymezení určitého důvodu. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí je ze spisového materiálu, zejména pak z analýzy přesčasových hodin, plánů služeb, WEB - evidence přítomností a nepřítomností, dokladů o nařízení služby přesčas, žádostí o dovolené nebo o služební volno, rozkazů služebního funkcionáře a z vyjádření služebního funkcionáře zřejmé, že žalovaný dostal všem výše uvedeným požadavkům v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu. Po tomto zdůvodnění jsou v napadeném

rozhodnutí specifikovány jednotlivé dny, v nichž byla žalobci nařízen výkon služby přesčas, včetně vymezených důvodů.

- 12 Dále je v napadeném rozhodnutí uvedeno, že plány služeb vedoucí příslušník vytváří do 25. dne měsíce předcházejícího měsíci, ve kterém má být služba vykonána (viz ust. § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru). Povinnost naplánovat směny v měsíčním předstihu plyne z ust. § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Pokud tedy příslušník požádal o určení dovolené po datu 25. předchozího kalendářního měsíce, jedná se o dovolenou předem nepředvídatelnou, na což pamatuje rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 11/2013-41 ze dne 23. 5. 2013, z něž je v napadeném rozhodnutí citováno. Žalovaný k tomu uvedl, že k takovým situacím docházelo ve většině přezkoumávaných případů.
- 13 K nesdělení důvodů nařízení služby přesčas žalobci je v napadeném rozhodnutí odkázáno na ust. § 171 písm. h) zákona o služebním poměru, dle něž se na nařízení služby přesčas nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru. Dle žalovaného to ve svém důsledku znamená, že vedoucí příslušník nebyl povinen podřízeným příslušníkům odůvodňovat rozkaz, kterým je nařízen výkon služby přesčas. Správní soudy služební funkcionáře pouze zavázaly k tomu, aby v případě podání žádosti o proplacení služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce byl schopen důvod jejího nařízení prokázat, neboť je nutné zpětně přezkoumat, zda byl zákonný důvod k jejímu nařízení.
- 14 Ve věci samé rozhodl Městský soud v Praze bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci vyslovili souhlas (ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“).
- 15 Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.), a o důvodnosti podané žaloby uvažil takto.
- 16 Podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru lze v důležitém zájmu služby nařídit příslušníkovi výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.
- 17 Podle odst. 2 téhož ustanovení jestliže bude vyhlášen krizový stav podle zvláštního právního předpisu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, lze příslušníkovi nařídit po dobu krizového stavu a nebo po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu službu přesčas i nad rozsah stanovený v odstavci 1.
- 18 Podle odst. 3 téhož ustanovení se za službu přesčas podle odstavců 1 a 2 považuje služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn. U příslušníka s kratší dobou služby v týdnu se za službu přesčas nepovažuje služba, která nepřesahuje základní dobu služby v týdnu.
- 19 Podle ust. § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného

základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.

- 20 Stěžejní žalobní námitkou žalobce bylo, že výkon služby přesčas byl v jeho případě nařizován v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Od posouzení této sporné otázky se následně odvíjí otázka nároku žalobce na proplacení poměrné části služebního příjmu. Městský soud v Praze k tomu poznamenává, že k problematice nařizování výkonu služeb přesčas příslušníkům bezpečnostních sborů je již vytvořena rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, například se jedná o rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č.j. 6 Ads 151/2011-126, publ. pod č. 2823/2013 Sb. NSS, ze dne 23. 5. 2013, č.j. 4 Ads 11/2013-41, publ. pod č. 2900/2013 Sb. NSS, ze dne 15. 10. 2015, č.j. 1 As 183/2015-63, publ. pod č. 3341/2016 Sb. NSS, ze dne 18. 1. 2018, č.j. 9 As 27/2017-31, ze dne 14. 6. 2018, č.j. 7 As 148/2017-22, ze dne 22. 6. 2017, nebo č.j. 7 As 334/2016-22. V těchto rozsudcích bylo podle názoru městského soudu dostatečně osvětleno vše, co souvisí s posuzovaným případem. Městský soud v Praze se s odkazovanou judikaturou ztotožňuje a nemá důvod se od ní odchýlovat.
- 21 V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č.j. 6 Ads 151/2011-126, Nejvyšší správní soud vyzdvihl závěr o výjimečnosti nařízení výkonu služby přesčas, která vyplývá ze skutečnosti, že zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž identifikace výkon služby přesčas nařídit nelze. V bodu [38] rozsudku ze dne 15. 10. 2015, č.j. 1 As 183/2015-63, pak Nejvyšší správní soud shrnul podmínky vyplývající z ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, za jejichž splnění lze nařídit službu přesčas. Jedná se o podmínku důležitého zájmu služby a z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, o podmínku odůvodnění přijetí tohoto opatření a o podmínku maximálního rozsahu 150 hodin v kalendářním roce, popř. se jedná o podmínku vyhlášení krizového stavu, nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Jde o závěry zformulované již v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č.j. 10 A 34/2010-28, dostupného z www.nssoud.cz.
- 22 Služba přesčas dle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídit výkon služby nad rámec základní doby služby. Služební zákon tedy nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Službu přesčas lze nařídit pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech, a každou takovou jednotlivou službu přesčas je nutné odůvodnit tím, že se tak stalo v důležitém zájmu služby. Důležitý zájem služby nemůže spočívat v dlouhodobém až trvalém nedostatku příslušníků, případně plněním běžných úkolů příslušného policejního útvaru, které nemají charakter náhlé výjimečnosti. Není tak možné připustit, aby tento personální nedostatek byl nahrazován zvýšenými nároky na stávající příslušníky nařizováním služeb přesčas s odkazem na důležitý zájem služby (viz. bod [39] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, č.j. 1 As 183/2015-63).
- 23 V nyní projednávané věci je z obsahu správního spisu a z odůvodnění prvostupňového a napadeného rozhodnutí patrné, že žalovaný vyložil „důležitý zájem služby“ tak, že jde v podstatě o bezproblémové zajištění běžného výkonu služby bezpečnostního sboru, konkrétně Inspektorátu cizinecké policie Praha Ruzyně, a to ve značně širokém významu

jako zájem bezpečnostního sboru na včasém a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru, který vyplývá z ust. § 2 zákona o Policii ČR, jenž bezpečnostnímu sboru ukládá chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, a předcházet trestné činnosti.

- 24 Prvek výjimečnosti pak žalovaný spatřuje v tom, že k nařízení služby přesčas došlo vždy operativně, v případě souběhu krátkodobých a neočekávaných výpadků některých příslušníků, v případech jejich náhlého onemocnění, čerpání služebního volna, nečekaného ošetřování člena rodiny, služebního školení, výkonu veřejných funkcí a podobně.
- 25 Městský soud v Praze musí v této souvislosti žalovanému přisvědčit, že důležitým zájmem služby, který musí být dán, aby mohl být přesčas v režimu ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízen, může být v nepředvídatelných situacích i zájem na zajištění bezproblémového chodu služby. Zejména v prostředí útvaru, který při své činnosti musí reagovat na aktuální vývoj situace, je třeba tento zájem jako důležitý zájem služby ve smyslu ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru připustit, aby mohl být útvar schopný pružně a účinně plnit své úkoly. Na druhou stranu pro vyhodnocení, zda bylo kritérium mimořádnosti v daném případě naplněno, je však třeba zkoumat okolnosti nařízení služby jednotlivě, a u každého případu zvlášť (srovnej: bod [27] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017 č.j. 1 As 95/2017-25).
- 26 Z výše odkazované judikatury dále plyne, že o žádosti příslušníka o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas rozhoduje služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru (ust. § 170 zákona o služebním poměru), v němž je povinen prokázat, že služba přesčas není z jeho strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, než připouští právní úprava.
- 27 V souladu s touto judikaturou se proto městský soud zaměřil na přezkoumání konkrétních důvodů a okolností u jednotlivě nařízených přesčasů. Dospěl k tomu, že ze spisového materiálu předloženého žalovaným (konkrétně z jednotlivých stránek tzv. Knihy služeb) je pouze patrné, kolik příslušníků nenastoupilo onoho dne do služby, včetně stručně uvedeného důvodů jejich nepřítomnosti. Důvod nařízené služby přesčas je pak pouze rámcově zanesen v dokumentu nazvaném „Analýza přesčasových hodin [redacted] OEČ 244939“ (dále jen „Přehled přesčasů“), jenž je výpisem z interního systému EKIS II WEB (viz str. 5 – 9 prvostupňového rozhodnutí a str. 6 – 20 napadeného rozhodnutí).
- 28 Z uvedeného Přehledu přesčasů vyplývá, že žalobci bylo za období od 20. 3. 2011 do 30. 10. 2011 nařízeno celkem 56 přesčasových hodin a za období od 22. 1. 2012 až 14. 9. 2012 mu bylo nařízeno 60 přesčasových hodin z důvodu „kumulace nepřítomnosti příslušníků“, přičemž je zde uveden celkový počet příslušníků, kteří nenastoupili službu, včetně jejich identifikačního čísla, a pouze souhrnné údaje o tom, kolik z nich čerpá dovolenou, nebo služební volno, anebo je v pracovní neschopnosti, případně je vysláno na kurz odborné přípravy. Dne 20. 3. 2011 například žalobce vykonal službu přesčas kvůli nepřítomnosti čtyřiceti pěti příslušníků, z nichž dvacet šest čerpalo řádnou dovolenou, osm příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými, osm příslušníků bylo vysláno do odborného kurzu a dva příslušníci byli vysláni do jazykového kurzu. Lze tedy shrnout, že Přehled přesčasů neoznačuje jako důvod konkrétního nařízeného výkonu služby přesčas nepřítomnost

konkrétního příslušníka. Není z něj tedy patrné, zda byl žalobci nařízen výkon služby přesčas pro absenci příslušníka, jenž čerpal řádnou dovolenou, nebo pro absenci příslušníka, který čerpal služební volno, anebo byl v pracovní neschopnosti, případně se účastnil kurzu odborné přípravy.

- 29 Městský soud v Praze považuje za nezbytné k obsahu správního spisu a k odůvodnění napadeného rozhodnutí uvést, že neurčité vymezení důvodů nařízeného výkonu služby přesčas neodpovídá obsahovým požadavkům, jaké musí obsahovat odůvodnění rozhodnutí služebních orgánů a jejich podkladových materiálů, proto je nemožné hodnotit judikaturou vymezené důvody, zda nařízená služba přesčas v případě žalobce splňuje podmínky důležitého zájmu služby a tedy je v souladu s právními předpisy. Z Přehledu přesčasů ani z jiného dokumentu založeného ve správním spisu totiž nevyplývá, jaká konkrétní skutečnost odůvodňovala nepřítomnost toho konkrétního příslušníka, kvůli níž žalobce službu přesčas vykonával. Právě toto konkrétní hodnocení u každého nařízeného případu služby přesčas je však naprosto esenciálním důvodem pro posouzení, zda nařízená služba přesčas splňuje podmínky důležitého zájmu služby.
- 30 Nelze se pak ztotožnit s postupem, podle něhož pokud v případě nařízení výkonu služby přesčas existují v jednotlivých dnech vícečetné důvody, z nichž některé by zákonný pojem „důležitý zájem služby“ naplnily, jiné však nikoliv, je možné je ve vztahu k žalobci využít. Takové hodnocení zjištěného stavu nepovažuje městský soud za zákonné, neboť služebnímu funkcionáři dává libovůli při zhodnocení toho, který z důvodů nepřítomnosti ostatních příslušníků útvaru zvolí jako důvod nařízení výkonu služby přesčas.
- 31 Městský soud v Praze přitom poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle níž nelze za důležitý zájem služby považovat výkon služby přesčas z důvodu nepřítomnosti příslušníka, který čerpal řádnou dovolenou. K tomu městský soud cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 9 As 258/2017-32 ze dne 25. 1. 2018: *„nařizování a čerpání dovolené je zcela běžnou záležitostí, není tedy naplněn požadavek výjimečnosti, který je spojený s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Kdy bude dovolená čerpána, si neurčuje příslušník sám. Čerpání dovolené je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu čerpání dovolené u jednoho příslušníka nebyla jinému příslušníku nařizována služba přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena“* (bod [48] citovaného rozsudku).
- 32 Obdobná situace se týká též případů, v nichž byl žalobci nařízen výkon služby přesčas z důvodu nepřítomnosti příslušníka, jenž byl v pracovní neschopnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, č.j. 1 As 183/2015-63). V takovém případě je nutno rozlišovat mezi pracovní neschopností neočekávanou (nemoc, úraz), nebo pracovní neschopností známou v předstihu (plánovaná operace a následná rekonvalescence). Přitom pouze v případech neočekávané pracovní neschopnosti lze nařídit výkon služby přesčas v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru z důvodu nutnosti zastoupit indisponovaného příslušníka. Přehled přesčasů ani jiný dokument založený ve správním spisu však nekonkretizuje, a napadené rozhodnutí nerozvádí, důvod pracovní neschopnosti konkrétního příslušníka, v důsledku čehož nelze posoudit, zda je nařízený výkon služby přesčas v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

- 33 Obdobně je tomu v případě nařízeného výkonu služby přesčas žalobci z důvodu služebního volna jiného příslušníka podle ust. § 70 zákona o služebním poměru, přičemž při hodnocení, zda lze nařídít jinému příslušníkovi práci přesčas v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je třeba vycházet z kritéria, zda služební volno bylo čerpáno z předvídatelného či nepředvídatelného důvodu (srovnej: rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č.j. 9 As 27/2017-31). Mezi nepředvídatelné situace může patřit např. doprovod člena rodiny do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo ošetření, jestliže to nezbytně vyžaduje jeho věk nebo zdravotní stav (viz ust. § 70 odst. 2 písm. c) zákona o služebním poměru) či nepředvídané přerušení provozu nebo zpoždění hromadného dopravního prostředku (viz ust. § 70 odst. 2 písm. d) zákona o služebním poměru). Mezi předvídatelné situace patří např. vlastní svatba, svatba dětí nebo rodičů (viz ust. § 70 odst. 2 písm. g) zákona o služebním poměru). Stejně jako v případě pracovní neschopnosti, Přehled přesčasů ani jiný dokument založený ve správním spisu nekonkretizuje, z jakého důvodu žalobce vykonává službu přesčas, a proto nelze posoudit, zda je nařízený výkon služby přesčas v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
- 34 Lze shrnout, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze uvádí, že žalobci byl v období roku 2011 a 2012 nařízen výkon služby přesčas vždy z důvodu kumulace nepřítomností jiných příslušníků. Nepřítomnost příslušníků je sice souhrnně zdůvodněna, z odůvodnění však nevyplývá konkrétní důvod nepřítomnosti příslušníka, pro niž byl žalobci nařízen výkon služby přesčas, včetně uvedení, zda se jednalo o mimořádnou či nepředvídatelnou okolnost ve smyslu požadavků vyplývajících z ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Napadené rozhodnutí proto Městský soud v Praze považuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
- 35 S ohledem na výše uvedené městský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí podle ust. § 76 písm. a) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaný je právním názorem vysloveným Městským soudem v Praze v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
- 36 Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že ve věci byl úspěšný žalobce, soud mu tuto náhradu přiznal.
- 37 Výše náhrady je tvořena zaplaceným soudním poplatkem (3.000 Kč), a odměnou za zastupování advokátem, která je tvořena dvěma úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí věci, sepsí žaloby) a dvěma režijními paušály po 300 Kč v souladu s ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 11 odst. 1 a) a d) a dále s ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy žalobci náleží náhrada nákladů řízení ve výši 9. 800 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem [REDACTED]. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 31. října 2019

JUDr. Ladislav Hejtmánek
předseda senátu